

Німеччина у II половині XX – на початку XXI століття

Завдання уроку

- Охарактеризувати сутність німецького «економічного дива»;
- Визначити передумови та наслідки об'єднання Німеччини;
- Вчитися визначати роль особистостей в історії, встановлювати причинно – наслідкові зв'язки, порівнювати, робити висновки та узагальнення

План уроку

- Розкол Німеччини на ФРН та НДР.
- ФРН у 50-і роки. Західнонімецьке «економічне диво».
- ФРН у 60-60-і роки ХХ століття.
- Об'єднання Німеччини.
- Німеччина на початку ХХІ століття.
- Українсько – німецькі відносини.

Опорні поняття і дати уроку

- Опорні поняття:
- Демілітаризація;
- Денацифікація;
- Екстремізм;
- Німецьке
«економічне
диво»;
- Опорні дати:
- 23.05.1949р. –
утворення ФРН
- 07.10.1949р. –
утворення НДР
- 03.10.1990р. –
об'єднання
Німеччини

Актуалізація опорних знань

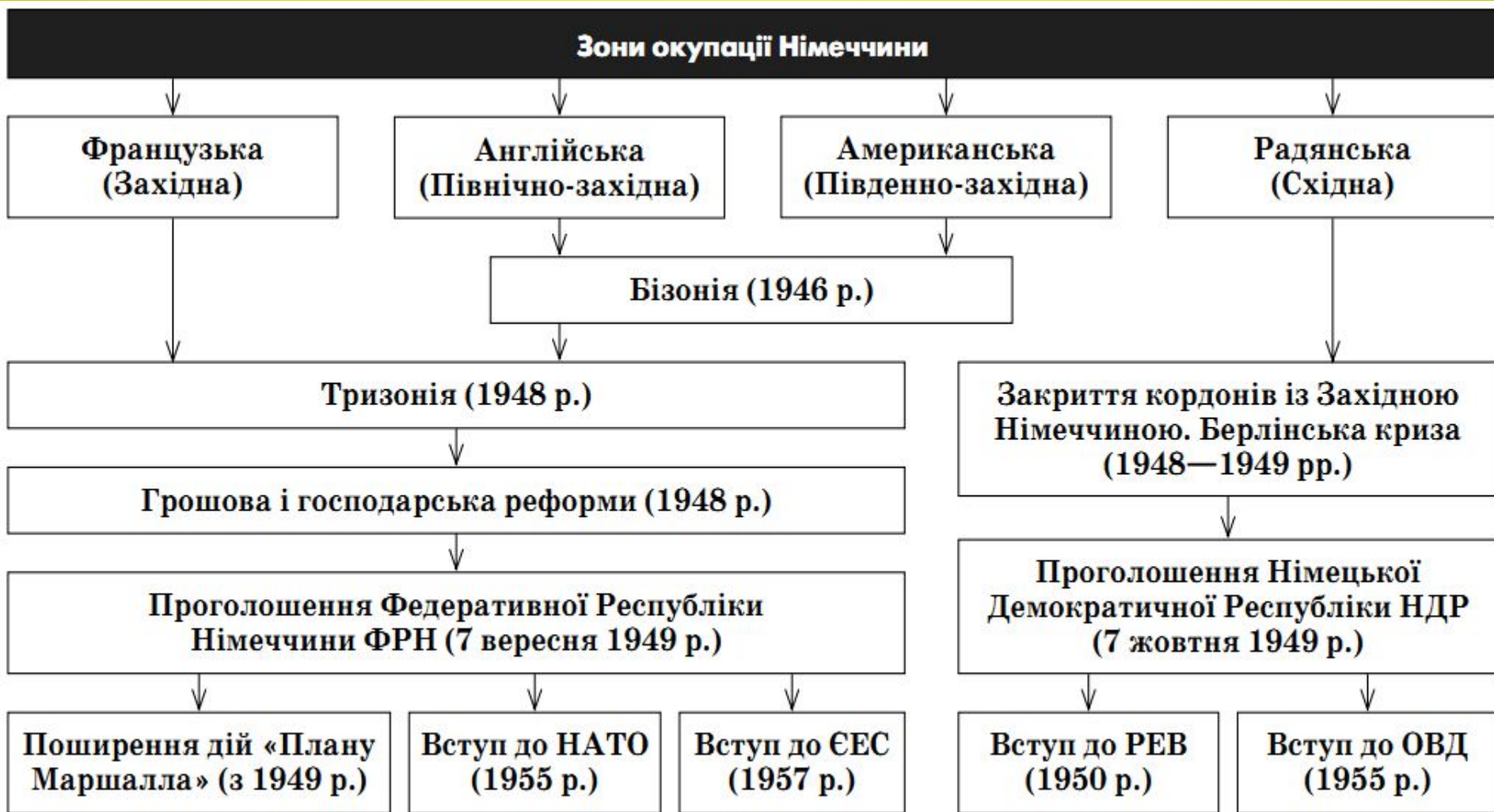
- Які країни Європи було визволено від гітлерівської окупації радянською армією?
- Які країни було визволено військами союзників?
- Де проходила лінія, що розділяла Європу «залізною завісою» в 1946 році?
- Які наслідки для Німеччини мала Друга світова війна?

■ Наслідки Другої світової війни

Показники	Характеристика
Людські втрати	Загинуло 7,836 млн осіб (за іншими даними 11—13 млн), 12 млн — знаходились у полоні, 12 млн стали біженцями
Матеріальні збитки	- Майже повне руйнування міст та інфраструктури країни, особливо східних районів. Сплата репарації переможцям у вигляді конфіскації устаткування, обладнання, цінних речей, товарних поставок і використання праці німців. Утрата сілезького промислового району. - Утрати під час бойових дій: Західна зона — 20 %, Східна зона — 45 %. - Утрати в результаті репарацій: Західна зона — 12 %, Східна зона — 25 %
Територіальні зміни	- Передача 24 % території на користь Польщі та СРСР. - Розкол Німеччини на ФРН і НДР. - Утворення Західного Берліна
Економічні зміни	Повне руйнування промислового і сільськогосподарського виробництва
Соціальні зміни	Присутність у країні 8 млн німців — біженців із Чехословаччини, Польщі та інших країн Східної Європи
Політичні зміни	- Установлення окупаційного режиму (1945—1952 рр.). - Розкол Німеччини на дві держави — ФРН (демократичний устрій) і НДР (тоталітарний режим)

Розкол Німеччини

Розкол Німеччини (хронологія подій)

На Заході	На Сході
Створення єдиної зони окупації (1946 – Бізонії, 1948р. – Тризонії)	СРСР розпочинає проведення заходів на побудову соціалізму (націоналізація, аграрна реформа)
Відродження діяльності партій – ДХС, ХСС, СДПН	Відродження КПН, СДПН, які пізніше об»єдналися в СЕПН
Надння допомоги за планом Маршалла та проведення грошової реформи 1948р. Л.Ерхард	СРСР забороняє сполучення між Західною Німеччиною та Західним Берліном (блокада до травня 1949р.), запровадження в обіг східної марки
31.05.1949р. в силу вступає Конституція. 20.09.1948р. Проголошено Федеративну Республіку Німеччини	07.10.1949р. Проголошення Німецької Демократичної Республіки

На основі таблиці визначте:

1. Коли та за яких умов відбувся розкол Німеччини?
2. У чому основні відмінності в політичному устрої ФРН та НДР?

Заходи радянської військової адміністрації в 1945 – 1949рр. у Східній Німеччині

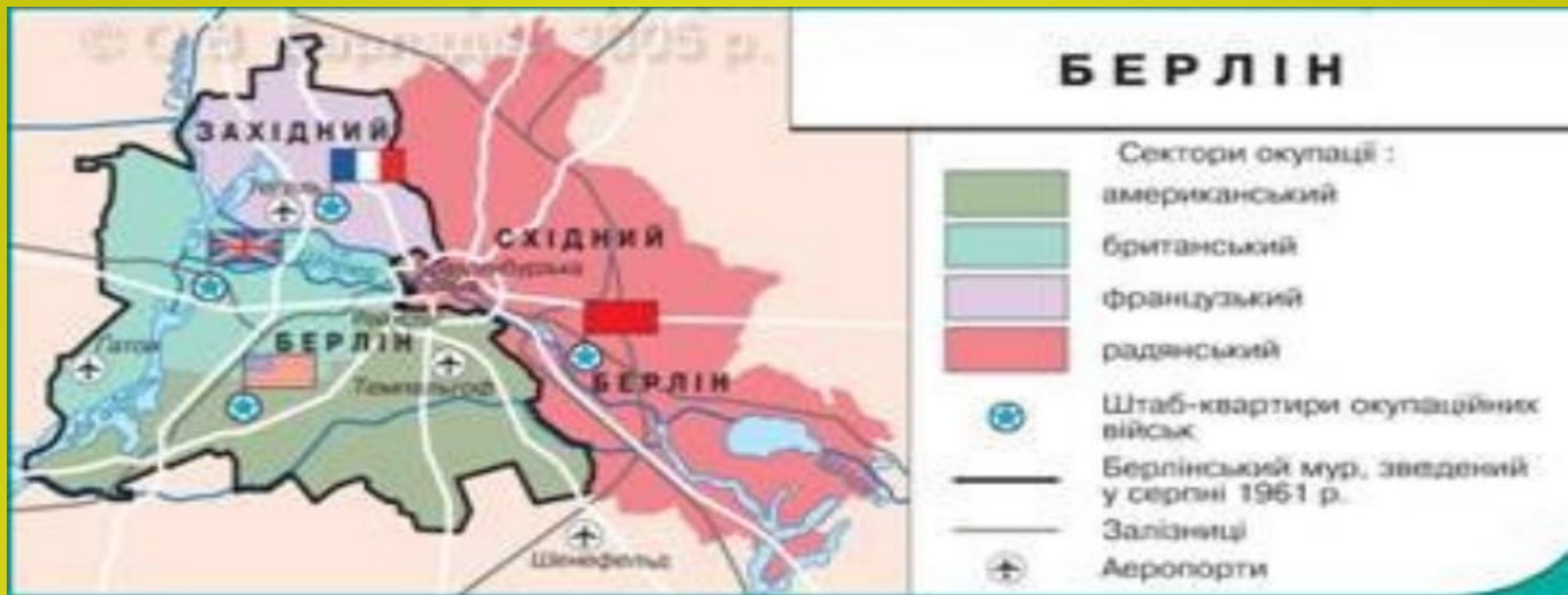
Характеристика

Заходи	• Ліквідація фашистського державного апарату, партій і організацій. • Покарання військових злочинців. • Аграрна реформа (ліквідовувалось поміщицьке землеволодіння, земля передавалась малоземельним селянам, сільськогосподарським робітникам і переселенцям). • Ліквідація монополістичних об'єднань. • Націоналізація власності фашистів і військових злочинців. • Передача місцевої влади структурам, утвореним Соціалістичною єдиною партією Німеччини (СЄПН). • Проведення реформи освіти
--------	---

- 24 червня 1948 року, скориставшись відсутністю в «Угоді про статус окупованого Берліна» своїх конкретних зобов'язань щодо забезпечення транспортним зв'язком західних секторів міста, Радянський Союз перекрив транспортні артерії Західного Берліна і Західної Німеччини. НАТО було за прорив блокади Берліна. Британські та американські транспортні літаки забезпечували двомільйонне місто паливом, продовольством та сировиною, яких воно потребувало. Для цього було здійснено 277264 рейси. Щодня з неба «звалювалося» 8000 тонн вантажів. Врешті – решт, радянське керівництво 12 травня 1949р. Віддало наказ про зняття блокади».

Девіс Н. Історія Європи

На основі документа, визначте, про які реалії відносин між союзниками йдеться в документі.

В результаті будівництва мура було перерізано 97 вулиць та 96 шосейних доріг, які з'єднували Західний Берлін з Східним та іншими районами НДР. Були перерізані 4 гілки метро, і 8 електропоїздів, припинено рух річкових суден, що плавали по р. Шпрее. Спочатку мур являв собою загороджу з колючого дроту, що охоронялась. Згодом "Берлінський мур" складався з двох мурів висотою 4 м, між якими пролягла прикордонна смуга від 150 до 8 м завширшки. Загальна довжина 155 км. Було збудовано 25 патрульно-пропускних пунктів і обладнано 245 вогневих позицій. У перші дні подолати стіну зуміли близько 5 тис. німців, що не бажали жити в комуністичному раю. З серпня проти втікачів стали застосовувати зброю. Загалом за час існування муру біля нього загинуло більше ста чоловік, було поранено понад 200. Останньою жертвою став Кріс Геффрой, що був застрелений 5 лютого 1989 р.

Вищі посадові особи

- ФРН

- Президент – Т. Хейс;
- Канцлер – К. Аденауер

- НДР

- Президент – В. Пік;
- Прем'єр – міністр – О. Гротеволь

■ Канцлери ФРН і об'єднаної Німеччини

Ім'я	Роки перебування при владі	Партійна коаліція
ФРН		
К. Аденауер	1949—1963	ХДС/ХСС — ВДП
Л. Ерхард	1963—1966	ХДС/ХСС — ВДП
К. Кісінгер	1966—1969	ХДС/ХСС — СДПН
В. Брандт	1969—1974	СДПН — ВДП
Г. Шмідт	1974—1982	СДПН — ВДП
Г. Коль	1982—1990	ХДС/ХСС — ВДП
Об'єднана Німеччина		
Г. Коль	1990—1998	ХДС/ХСС — ВДП
Г. Шредер	1998 — 2005	СДПН — «Зелені»

На основі таблиці:

- 1.Визначте, які політичні партії ФРН відігравали вирішальну роль в політичному житті країни?
- 2.Які політичні партії частіше перебували при владі?

Економічні реформи

Автори реформ: канцлер - К.Аденауер, міністр економіки (пізніше канцлер ФРН) – Л.Ерхард

- ◆Встановлення вільних цін;
- ◆Запровадження державою гнучкої кредитної та податкової політики;
- ◆Ставка на дрібний та середній бізнес;
- ◆Розвиток нових галузей промисловості через режим «сприяння»

■ Економічний розвиток ФРН у 1950—1960-ті рр. «Економічне диво»

Причини

- Солідні стартові можливості.
- Солідна промислова база, сучасне устаткування.
- Компетентне керівництво реформами.
- Гнучка податкова і кредитна політика.
- Значні іноземні інвестиції (за планом Маршалла ФРН отримала 50 млрд дойчмарок).
- Організованість нації.
- Жорстка експлуатація робочої сили (робочий тиждень становив 62 години, заробітна плата складала 65 % довоєнної).
- Підтримка економіки з боку держави (довгострокові кредити, 30 % акцій підприємств належало державі).
- Відсутність військових видатків до 1955 р., присутність іноземних військ

Реформи Л.Ерхарда

- Доктрина «соціальне ринкове господарство».
- Принципи:
 - Приватна власність на засоби виробництва;
 - Відмова від централізованого управління; заохочення прямих взаємин робітників і підприємців;
 - Самостійність і відповідальність бізнесу;
 - Створення умов з боку держави для вільної конкуренції; активна державна політика в соціальній сфері.

В центрі доктрини - ЛЮДИНА

Підсумки економічного дива

- Середньорічний приріст промислової продукції становить 10%;
- Обсяг промислового виробництва до 1965р. зріс у 4 рази;
- Виробництво товарів широкого вжитку збільшилося у 2 рази
- За рівнем економічного розвитку ФРН виходить на одне з перших місць у світі.

■ Об'єднання Німеччини

Дата	Подія
Серпень 1989 р.	Початок масової втечі громадян НДР до ФРН
Жовтень 1989 р.	Відкриття кордону між ФРН і НДР
9 листопада 1989 р.	Руйнування Берлінського муру
18 березня 1990 р.	Перші вільні вибори в НДР
1 липня 1990 р.	Вступ у дію Угоди про економічний, грошовий і соціальний союз між НДР і ФРН
23 серпня 1990 р.	Рішення парламенту НДР про об'єднання країни з ФРН
12 вересня 1990 р.	Угода між США, СРСР, Францією та Англією про остаточне врегулювання відносин з Німеччиною
3 жовтня 1990 р.	Об'єднання ФРН і НДР на основі 23 статті Конституції ФРН

- Об'єднання Німеччини породило низку проблем:
 - інтеграції східних земель в ФРН;
 - структурної перебудови економіки НДР;
 - соціальну напруженість;
 - ворожнечу до іноземних робітників (5 млн осіб);
 - вироблення нової зовнішньої політики ФРН.

Німеччина на рубежі століть

- Канцлери Німеччини:
- Г.Шредер (1998 – 2005) ;
- А.Меркель (2005 – 2012) – представник ХДС;
- Головна проблема – подолання відсталості східнонімецьких земель.
- Гострі суперечки між урядом та профспілками із соціально – економічних проблем.

Українсько – німецькі ВІДНОСИНИ

- Опрацювати п.6 параграфу і визначте:
- Коли між Україною і Німеччиною були встановлені дипломатичні відносини?
- В яких сферах спостерігається тісне співробітництво між країнами?

Закріплення

- Завдяки чому стало можливим «німецьке економічне диво»?

Висновки

- Завершення Другої світової війни не стало завершенням трагедії німецького народу. Його чекали нові випробування. Початок «холодної війни» між СРСР і США призвів до розколу Німеччини на дві держави ФРН і НДР, які намагались реалізувати діаметрально протилежні моделі розвитку.
- Спроба побудувати комуністичне суспільство НДР завершилась повним крахом. Демократичні зміни в СРСР і країнах Східної Європи створили умови для об'єднання двох німецьких держав.
- Повалення Берлінського муру (9 листопада 1989 р.), який був символом розколом Німеччини і Європи стало першим вагомим кроком до об'єднання.
- 3 жовтня 1990 р. відбулось об'єднання Німеччини, столицею якої став Берлін. Нова Німеччина стала могутньою державою Європи і світу, вагомим чинником міжнародних відносин.

Домашнє завдання

- Читати: § 11
- Заповніть таблиці «Наслідки об»єднання Німеччини»

Позитивні наслідки	Негативні наслідки